

นัยพัฒนาโครงการหลวงสะโงะ เป็น 1 ใน 5 ของโครงการหลวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโงะ

แหล่งศึกษาเกษตร-ท่องเที่ยวธรรมชาติ

แม่ใจโดย นายสุทัศน์ ปลื้มปัญญา ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาเกษตรที่สูง เล่าว่า มหาวิทยาลัยแม่ใจได้ทำงานร่วมกับมูลนิธิ

โครงการหลวงมาตั้งแต่ปี 2542 เพื่อส่งเสริมอาชีพเกษตรกรชาวไทยภูเขา ซึ่งระยะแรกเป็นการทำงานแบบแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในลักษณะของอาสาสมัครใช้เวลาทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ขณะนั้นยังไม่มีการศึกษาวิจัยด้านการปลูกไม้ผล พืชผักและงานอื่นๆ ในสภาพบนพื้นที่สูง การเดินทางต้องใช้เฮลิคอปเตอร์ของกองทัพอากาศ โดยนำกล้าผัก กล้าไม้ดอก บรรจุกล่องไปมอบให้ผู้นำหมู่บ้านและสมาชิกที่ต้องการทดลองปลูกครั้งละไม่มากนัก ต่อมาเมื่อมีการตัดถนนขึ้นไปถึงโครงการฯ การปฏิบัติงานจึงเริ่มเป็นไปได้ง่าย รวดเร็วและสะดวกมากยิ่งขึ้น แม้ว่าถนนดังกล่าวจะเป็นถนนลูกรังที่ต้องเดินทางด้วยความยากลำบาก โดยยานพาหนะที่สามารถเดินทางเข้าไปได้จะต้องใช้เฉพาะรถยนต์ขับเคลื่อนสี่ล้อและรถ

จักรยานยนต์วิบากเท่านั้นก็ตาม ทั้งนี้พื้นที่แรกที่ทางมหาวิทยาลัยแม่ใจได้เข้าไปรับผิดชอบปฏิบัติงาน คือ ดอยสะโงะ อ.เชียงแสน, ดอยผาหมี อ.แม่จัน จ.เชียงราย. บ้านใหม่ บ้านหมอกจ๋าม และบ้านวังดิน อ.แม่สาย จ.เชียงใหม่ จนกระทั่งปี 2521 จึงได้ขยายความรับผิดชอบไปสู่ ดอยทุ่งหลวง กิ่ง อ.แม่วิน (ในขณะนั้น) ดอยแม่ปุนหลวง อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย, ดอยแม่สาใหม่ อ.แมริม จ.เชียงใหม่ ตามลำดับ

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโงะ ตั้งอยู่ที่บ้านดอยสะโงะ หมู่ที่ 7 ต.ศรีดอนมูล อ.เชียงแสน จ.เชียงราย ลักษณะพื้นที่เป็นภูเขาลูกคลื่น ความลาดชันประมาณ 12% สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 400-700 เมตร อากาศเย็นจัดในฤดูหนาวและอากาศเย็นสบายในฤดูร้อน เนื่องจากมีพื้นที่ใกล้กับแม่น้ำโขง บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ มีพื้นที่รับผิดชอบประมาณ 23,800 ไร่ จำนวนประชากร 2,670 คน

ประกอบด้วยชนเผ่าอาข่า ไทลื้อ และคนพื้นเมือง

จุดท่องเที่ยวของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโงะ ได้เปิดให้เยี่ยมชมกิจกรรมภายใน โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชมแปลงสาธิตพืชผัก พักทongsีส้ม พักทongsี่ปูน ข้าวโพดหวาน ข้าวโพดสองสี ข้าวโพดสามสี ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ญี่ปุ่นประดับ ไม้ผล

นอกจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแล้ว ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโงะตั้งอยู่ที่บ้านดอยสะโงะ หมู่ที่ 7 ต.ศรีดอนมูล อ.เชียงแสน จ.เชียงราย ลักษณะพื้นที่เป็นภูเขาลูกคลื่น ความลาดชันประมาณ 12% สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 400-700 เมตร อากาศเย็นจัดในฤดูหนาวและอากาศเย็นสบายในฤดูร้อน เนื่องจากมีพื้นที่ใกล้กับแม่น้ำโขงบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ มีพื้นที่รับผิดชอบประมาณ 23,800 ไร่ จำนวนประชากร 2,670 คน ประกอบด้วยชนเผ่าอาข่าไทลื้อ และคนพื้นเมือง

สภาพบ้านเรือนของชาวเขาเผ่าอาข่าที่ยังคงสภาพวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมไว้อย่างเหนียวแน่น

เสาวรสวน ไม้กระถาง สวนสมุนไพร การแปรรูปชา พุงดอกคาโมไมย เป็นต้น สวมส้ม แปลงดอกหน้าวัว ซึ่งมีเกษตรกรนำไปขยายผลเป็นรายได้ จำนวน 20 ราย นอกจากนี้ยังขยายผลไปสู่โครงการเกษตรแบบยั่งยืนสำหรับเด็กนักเรียนบ้านแม่มะเข็ดพื้นที่การศึกษาเชิงราย เขต 3 อีกด้วย

นอกจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแล้ว

บรรพบุรุษ ชมวิถีชีวิตชนเผ่าอีกที่บ้านสะโงะ ไทลื้อบ้านวังลาว พิพิธภัณฑสถานชาวไทยภูเขา เป็นต้น

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาเกษตรที่สูง กล่าวให้ความเห็นอีกว่า ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโงะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงเมืองมากที่สุด มีกลุ่มชนเผ่าที่ยังคงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในอดีตได้อย่างแน่นแฟ้น แม้ว่าจะมีวัฒนธรรมใหม่ๆ จากชุมชนเมืองก็ตาม จึงเป็นจุดเด่นที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยว

"ทำอะไรจึงจะให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในหมู่บ้าน จะช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้จากการจำหน่ายของที่ระลึก เช่น เครื่องเงิน ผลิตภัณฑ์จากชา การแสดงศิลปวัฒนธรรมของชนเผ่า โดยส่งเสริมให้กับมัคคุเทศก์น้อยในโรงเรียน สร้างศูนย์ข้อมูล พื้นฟูหมู่บ้านให้เจริญ โดยเฉพาะการอนุรักษ์ชนเผ่าอาข่าที่อยู่ใกล้เคียงเมืองมากที่สุดในประเทศไทย และเป็นแห่งแรกของโลกก็ว่าได้ ดังนั้นชุมชนจะต้องมีส่วนร่วม โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล โรงเรียน ที่ว่าการอำเภอ โดยทางศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโงะจะเป็นผู้ให้คำแนะนำคณะกรรมการบริหารศูนย์ท่องเที่ยว" นายสุทัศน์ ปลื้มปัญญา กล่าว

ผู้สนใจทั่วไปที่ต้องการเข้าเยี่ยมชมและศึกษาวิชาการด้านการเกษตร พร้อมทั้งชมธรรมชาติ สามารถติดต่อได้ที่นายวสันต์ ชลอ หัวหน้าศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโงะ โทร. 0-1951-9711 หรือนายอาชีวะ สะโงะ สมาชิก อบต.สะโงะ ภายในศูนย์ฯ มีบริการห้องพักและสิ่งอำนวยความสะดวก บ้านพักรับรองจุดนี้ได้ประมาณ 40 คน หรือสามารถกางเต็นท์พักแรมบริเวณที่พักเอกชนที่บ้านสบรวก และบ้านป่ายังได้อีกด้วย